

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 34C/126/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123201751
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Uhrinovský, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2023:8123201751.1

Uznesenie

Okresný súd Prešov v právnej veci žalobcu A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom XX. novembra XXX/XX, XXX XX B., zast. JUDr. Kristián Príhoda, advokát, so sídlom Konštantínova 6, 080 01 Prešov, proti žalovanému C. D., nar. XX.X.XXXX, bytom E. F. G. XXX/XX, XXX XX H. I., o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Nariaďuje neodkladné opatrenie, ktorým sa žalovanému zakazuje, aby sa priblížil k žalobcovi na vzdialenosť menšiu ako 20 metrov s tým, že pokiaľ by títo boli spoločne predvolaní na procesné úkony súdu v priestoroch budovy súdu alebo na akékoľvek iné procesné úkony orgánov činných v trestnom konaní, alebo iných orgánov verejnej moci v priestoroch nimi určených, sa na dobu vykonávania jednotlivých procesných úkonov tento zákaz nevzťahuje.

V prevyšujúcej časti návrh zamieťa.

Poučuje žalovaného, že voči žalobcovi môže podať v postavení žalobcu žalobu vo veci samej, ktorou sa bude domáhať nároku na náhradu škody alebo inej ujmy spôsobenej výkonom neodkladného opatrenia alebo nároku na navrátenie do pôvodného stavu (t. j. o zrušenie zákazu priblíženia).

Žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto uznesenia.

odôvodnenie:

Žalobca sa návrhom doručeným súdu dňa 21.2.2023 domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd uložil žalovanému povinnosť (-) nevstupovať na pracovisko žalobcu, ako ani na iné miesto, kde žalobca býva, zdržiava sa alebo ktoré pravidelne navštevuje, (-) úplne nekontaktovať žalobcu písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami, (-) nepribližovať sa na vzdialenosť 100 metrov k žalobcovi, ktorého telesná integrita alebo duševná integrita môže byť jeho konaním ohrozená, (-) nahradenia trov konania.

Návrh žalobca odôvodnil tým, že bol v procesnom postavení svedka v trestnom konaní, ktoré sa viedlo na tunajšom súde pod sp. zn 41T/18/2019 pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Trestného zákona, v ktorom bol žalovaný právoplatne odsúdený rozsudkom zo dňa 23.8.2019 (právoplatný 23.8.2019), v zmysle ktorého bol žalovaný odsúdený na súhrnný trest odňatia slobody v trvaní na 24 mesiacov s podmienčným odkladom s probačným dohľadom, na skúšobnú dobu v trvaní 36 mesiacov. Žalovanému skúšobná doba uplynula dňa 29.5.2022, čo bolo potvrdené Uznesením Okresného súdu Prešov, o osvedčení sa č. k. 41T/18/2019 – 181 zo dňa 24.08.2022 (právoplatné 24.08.2022). Po dobu trvania

skúšobnej doby žalovaný žalobcu nekontaktoval ani žiadnym spôsobom ho nevyhľadával. Súdom určenú náhradu škody žalobcovi uhradil.

Žalobca pracuje na pobočke predajne operátora O2 v OC Eperia v Prešove (ďalej aj ako „predajňa“). Približne mesiac po tom, ako sa žalovaný osvedčil začal opätovne žalobcu vyhľadávať a nadväzovať kontakt. Žalobca bol v práci, vybavoval klienta telefonicky na zákaznickej linke, keď v tom sa žalovaný postavil za sklo a pozeral na žalobcu. Následne vošiel do predajne a začal klásť žalobcovi rôzne otázky, napriek tomu, že žalobca ešte stále vybavoval klienta. Žalobca slušne požiadal žalovaného aby odišiel. Keďže žalovaný odmietol odísť z predajne a obťažoval žalobcu pri výkone práce, žalobca sa vzdialil do zadných častí predajne, kde je povolený vstup len zamestnancom predajne a teda tam dokončil predmetný pracovný telefonát so zákazníkom. Žalovaný aj po niekoľkých minútach stále čakal na predajni na žalobcu. Následne sa žalovaný začal rozprávať s kolegom žalobcu a čakal, kým sa žalobca vráti z priestoru vyhradeného len pre zamestnancov. Žalobca po príchode do predných častí predajne opätovne požiadal žalovaného, aby opustil priestory predajne a vyšli spolu von pred predajňu, kde sa žalovaný začal žalobcovi opätovne vyhrážať okrem iného aj slovami „svet je malý, ešte uvidíš.“ Žalobca sa vyjadril, že mu skončila podmienka a teda si môže robiť čo chce a kde chce. Na podklade týchto skutočností žalobca okamžite volal na tel. č. 158, kde tieto skutočnosti nahlásil, no bolo mu len odporúčané, aby šiel na najbližšiu policajnú stanicu - OP PZ Prešov – Vajanského 32, Prešov a podal na žalovaného trestné oznámenie. Žalobca tak urobil ešte v ten deň v čase okolo 21 hod. OČTK predmetné konanie postúpila na Okresný úrad Prešov, odbor všeobecnej vnútornej správy na prejednanie priestupku vedené pod číslom: OU-PO-OVVS2-2023/009280. Približne po mesiaci na to, žalobca nebol v práci no žalovaný sa vypytoval na kolegov žalobcu na žalobcu. Dňa 23.12.2022 bol žalovaný opätovne na predajni, kde zas a opäť mal výstup voči žalobcovi. Obdobná situácia sa opakovala aj v mesiaci január 2023, kedy sa žalovaný opätovne vypytoval kolegu žalobcu na to, či je v práci, kde je a kedy bude pracovať. Na pracovisko za žalobcom prišla dokonca aj matka žalovaného, aby sa kontaktovala so žalobcom.

Žalobcom opísané konanie žalovaného voči žalobcovi vyvoláva u žalobcu strach a to aj s poukazom na už skúsenosti so žalovaným s odkazom na trestné konania spomínané vyššie. Žalobca žije v strachu o život, zdravie a majetok svoj a svojich blízkych a rodiny, keďže žalovaný sa už viackrát vyhrážal žalobcovi aj ublížením jeho rodiny, keďže vie kde bývajú. Žalobca ma strach, že sa bude opakovať situácia, ktorá bola predmetom predchádzajúceho konania, nakoľko len mesiac po skončení podmienky žalovaného žalovaný opätovne nadväzoval kontakt so žalobcom. Žalovaný obmedzuje žalobcu tak v súkromnom živote, ako aj na pracovisku. Žalovaný v práci obťažuje nie len žalobcu, ale aj jeho kolegov čo narúša riadny chod predajne a môže to mať negatívny dopad na žalobcu. Takéto konanie žalovaného je možné vnímať už ako psychické týranie žalobcu, ktorému predchádzalo v minulosti aj fyzické násilie, ktoré žalobca nemôže vylúčiť, že sa ho žalovaný opätovne nedopusti. Žalobca už ma osobné skúsenosti s agresivitou žalovaného, kedy žalovaný žalobcu zhodil na zem, kopal do neho, udieral ho dlaňou, poškodil mu motorové vozidlo, skákal po streche motorového vozidla počas toho, čo v ňom žalobca bol, naháňal ho cez štvorprúdovú cestu, vydieral ho tak telefonicky ako aj osobne a žiadal si od žalobcu peniaze. Stále keď ide žalovaný okolo predajne, v ktorej žalobca pracuje naznačuje žalobcovi bitku formou zovretých pästí a iných gest, ktorými žalobcu zastráša. Konanie žalovaného malo a stále ma na psychiku žalobcu veľký vplyv. Nie je možné niekoľko rokov fungovať s pocitom strachu o svoj život, ako aj o život svojich blízkych a rodiny len preto, že žalovaný v sebe žije nenávisť, ktorú si vybija na žalobcovi. Tento strach v žalobcovi prebýva, keďže žalovaný sa žalobcovi neustále vyhráža a kontaktuje ho.

Žalobca na osvedčenie ním tvrdných skutočností k návrhu pripojil aj listinné dôkazy, a to (-) Rozsudok Okresného súdu Prešov č. k. 41T/18/219 zo dňa 23.8.2019, (-) predvolanie na prejednanie priestupku č. k. OU-PO-OVVS2-2023/009280.

Súd si pripojil k tejto veci spis vedený na tunajšom súde pod sp. zn. 41T/18/2019, z ktorého vyplýva, že žalovaný bol Rozsudkom Okresného súdu Prešov č. k. 41T/18/219 zo dňa 23.8.2019 uznaný vinným za zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Trestného zákona, pretože sa žalobcovi vyhrážal fyzickým napadnutím, hrozbou inej ťažkej ujmy a nútil ho, aby mu postupne vydal peňažné prostriedky, pričom

žalobca pod hrozbou násilia a strachu tieto peniaze žalovanému vydal. V tomto trestnom konaní žalovaný uznal vinnú.

Podľa 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších právnych predpisov (ďalej aj ako „CSP“) pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

Na túto vec súd ďalej aplikoval aj tieto právne normy: (-) § 324 ods. 3 CSP, (-) § 325 ods. 1 CSP, (-) § 325 ods. 2 písm. f) CSP, (-) § 325 ods. 2 písm. g) CSP, (-) § 325 ods. 2 písm. h) CSP, (-) § 326 CSP, (-) § 337 CSP.

Podmienkou pre vyhovieť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je naliehavosť situácie, vyžadujúcej neodkladné riešenie veci v záujme predchádzania vzniku nožnej poruchy v právnom vzťahu. V dôsledku toho súdy o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nerozhodujú až po zistení skutkového stavu, ale už na základe osvedčenia tvrdených skutočností. Pri nariaďovaní samotného neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. Miera osvedčenia potrebných skutočností sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Preukázanie alebo aspoň osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie neodkladného opatrenia sa posudzuje tak podľa obsahu návrhu, pripojených listín a skutkových okolností z nich vyplývajúcich, ale aj dôvodnosti návrhu z hľadiska právneho posúdenia veci. Účelom neodkladného opatrenia je totiž rýchle a pružné riešenie tej situácie, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2M Cdo 3/2010 zo dňa 29.7.2010).

V zmysle ustanovení § 325 ods. 2 písm. f), g) a h) CSP je možné v rámci neodkladného opatrenia uložiť strane zdržanie sa určitého konania v súvislosti s ochranou integrity ohrozenej osoby, keď existujú závažné dôvody domnievať sa, že je ohrozený jej život, telesná, duševná alebo sexuálna integrita, osobná sloboda alebo bezpečnosť. Primárnym účelom je zabránenie akejkoľvek forme násilia, a to aj násilia v blízkych vzťahoch, ako sú fyzické násilie, obťažovanie, sexuálne násilie, prenasledovanie, zastrážovanie alebo iné formy nepriameho nátlaku. Pri týchto neodkladných opatreniach musí mať súd osvedčené ohrozenie telesnej alebo duševnej integrity navrhovateľa konaním protistrany. Ohrozenie telesnej alebo duševnej integrity navrhovateľ spravidla osvedčuje lekárskymi správami, trestným oznámením, čestným prehlásením tretej osoby v pozícii svedka, písomnou, elektronickou alebo telefonickou komunikáciou a podobne.

Pokiaľ ide o účinky tohto druhu neodkladného opatrenia, najzávažnejší je zákaz alebo obmedzenie vstupu do domu, bytu, na pracovisko alebo iné miesto (písm. f), kde zákon výslovne vyžaduje, aby povinná osoba svojím konaním ohrozovala telesnú alebo duševnú integritu navrhovateľa. Zákaz alebo obmedzenie komunikácie (písm. g) a zákaz alebo obmedzenie priblíženia sa na určitú vzdialenosť (písm. h), ako menej závažné zásahy do osobných slobôd povinného, sú ex lege podmienené tým, že zakázaným správaním by telesná alebo duševná integrita navrhovateľa mohla byť ohrozená.

Osvedčenie ohrozenia alebo možného ohrozenia telesnej alebo duševnej integrity znamená, že súd pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti (teda nie všetky rozhodujúce), pričom postačuje, že osvedčená skutočnosť sa mu vzhľadom na všetky okolnosti javí ako nanajvyš pravdepodobná. Ohrozenie alebo možnosť ohrozenia telesnej alebo duševnej integrity sa v takomto prípade preukazuje predovšetkým listinnými dôkazmi, keďže ide o konanie z hľadiska procesného maximálne zrýchlené.

Pred nariadením neodkladného opatrenia posudzoval súd v celkovom kontexte požadovanej procesnej ochrany najmä to, či (-) je osvedčená existencia právneho vzťahu medzi sporovými stranami, (-) žalobcom tvrdené a osvedčené skutočnosti odôvodňujú potrebu neodkladnej úpravy pomerov (princíp

opodstatnenosti), (-) uložením požadovanej povinnosti alebo obmedzenia objektívne možno dosiahnuť ochranu, ktorej sa žalobca domáha (princíp efektívnosti), (-) navrhovaným neodkladným opatrením, pokiaľ má mať podľa okolností prípadu dočasný charakter, nebude vytvorený nenávratný stav, (-) právne účinky neodkladného opatrenia neobmedzia žalovaného neprimeraným spôsobom a nad nevyhnutný rozsah (princíp proporcionality) a (-) sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

Žalobca sa domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd uložil žalovanému povinnosť (-) nevstupovať na pracovisko žalobcu, ako ani na iné miesto, kde žalobca býva, zdržiava sa alebo ktoré pravidelne navštevuje, (-) úplne nekontaktovať žalobcu písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami, (-) nepribližovať sa na vzdialenosť 100 metrov k žalobcovi, ktorého telesná integrita alebo duševná integrita môže byť jeho konaním ohrozená.

Aplikácia neodkladného opatrenia v zmysle § 325 ods. 2 písm. h) CSP je aktuálnym a účinným prostriedkom preventívneho riešenia problematiky násilia. Účelom tohto inštitútu je eliminovať kontakt osoby dôvodne podozrivej z takéhoto konania s jeho obeťou. Pre rozhodnutie súdu je v tomto smere významným stupeň vyvinutého fyzického či psychického násilia. Pojem násilie ako taký nie je nikde vo všeobecne záväznom právnom predpise formulovaný, avšak podľa teoreticko-právnej literatúry, násilie je následkom istého druhu ľudského konania, ktoré je zámerné a spôsobuje telesnú, aj duševnú ujmu. Hoci definície násilia sú rozdielne, spájajú ich aj spoločné črty. Násilím je každá forma ubližovania, prejavu nadvlády, vyhrážania sa, zneužívania moci, fyzického a sexuálneho nátlaku. Násilie nie je konflikt, v konflikte sa stretnú rovnocenné strany, kým násilie je, keď jedna strana zneužije prevahu moci. Násilím je každý čin, ktorého následkom je, že obeť robí niečo, čo nechce robiť, alebo jej bráni robiť niečo, čo chce robiť, prípadne v nej vyvoláva strach. Násilie nemusí obsahovať fyzický kontakt s obeťou, pretože zastrašovanie, slovné vyhrážky a psychické násilie môžu mať rovnako silné následky. Psychické násilie je každé správanie, ktoré priamo narúša slobodnú vôľu a sebaúctu iného človeka. Nezanedbáva síce žiadne viditeľné poranenia, napriek tomu môže byť najhoršou formou násilia.

Z vyjadrenia žalobcu obsiahnutého v návrhu, z listinných dôkazov a pripojeného trestného spisu vyplýva, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia je sčasti dôvodný a opodstatnený. Žalobca uvádzanými dôvodmi dostatočne opísal rozhodujúce skutočnosti odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov. Z predložených listinných dôkazov a pripojeného trestného spisu vyplýva, že je dôvodné predpokladať, že žalobcova telesná a duševná integrita bola a aj naďalej môže byť konaním žalovaného ohrozená. Uvedené je o to dôvodnejšie, že žalovaný už bol za obdobné konanie uznaný za vinného a bol mu uložený tomu zodpovedajúci trest. Uvedené podporuje aj iniciované priestupkové konanie.

Skutočnosť vyplývajúca z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa súdu javia ako dôveryhodné, súd ich považuje za osvedčené, a preto návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sčasti vyhovel, keď nariadil neodkladné opatrenie v rozsahu, ktorým žalovanému zakázal približovať sa k žalobcovi na vzdialenosť menšiu ako 20 metrov, pričom danú vzdialenosť považoval za primeranú aj v súvislosti s okolnosťami bežného života. Súd považuje za dostatočnú vzdialenosť „menšiu ako 20 metrov“, na vylúčenie nielen fyzickej konfrontácie žalobcu a žalovaného, ale taktiež z hľadiska možnosti včasnej vizuálnej identifikácie žalobcu žalovaným za účelom vyhnutia sa priblíženiu na vzdialenosť kratšiu.

Súd prihliadal pri určovaní rozsahu, v ktorom zakázal žalovanému približovať sa k žalobcovi na to, aby zásah do práv žalovaného tohto obmedzoval v miere nevyhnutnej na dosiahnutie účelu zamýšľaného žalobcom (proporcionálna nariadeného neodkladného opatrenia). Súd prihliadal aj na prípadné iné konania, v súlade s čím vymedzil výnimky, na ktoré sa zákaz priblíženia nebude vzťahovať, umožňujúc stretávanie v konaní pred súdom, prípadne orgánmi činnými v trestnom konaní alebo inými orgánmi, kde je bezpečnosť žalobcu zabezpečená prítomnosťou úradných osôb a Justičnej stráže, resp. príslušníkov Policajného zboru. Súd má za to, že takto vymedzený rozsah zákazu nijako neobmedzí žalovaného v jeho právach a súčasne poskytne žalobcovi dostatočnú ochranu pred prípadným fyzickým, resp. psychickým týraním.

Súd nevyhovел návrhu na neodkladné opatrenie spočívajúce v uložení povinnosti žalovanému (-) nevstupovať na pracovisko žalobcu, ako ani na iné miesto, kde žalobca býva, zdržiava sa alebo ktoré pravidelne navštevuje a (-) nekontaktovať žalobcu písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami, a teda v tejto časti návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

Zamietnutie návrhu vo vymedzenom rozsahu odôvodňuje súd najmä s odkazom na princíp opodstatnenosti, efektívnosti a proporcionality, teda (-) osvedčené skutočnosti odôvodňujú potrebu neodkladnej úpravy pomerov, (-) uložením obmedzenia objektívne možno dosiahnuť ochranu, ktorej sa žalobca domáha, (-) právne účinky neodkladného opatrenia neobmedzia žalovaného neprimeraným spôsobom a nad nevyhnutný rozsah. Vo vzťahu k účinkom toho ktorého druhu neodkladného opatrenia, tak najzávažnejším je zákaz alebo obmedzenie vstupu do domu, bytu, na pracovisko alebo iné miesto podľa § 325 ods. 2 písm. f) CSP. Vzhľadom na to, že súd nariadil neodkladné opatrenie nepribližovať sa k žalobcovi, tak bude naplnená aj požiadavka, aby žalovaný nevstupoval na pracovisko alebo iné miesto, kde sa žalobca zdržiava, a teda bude aj naplnený účel sledovaného poskytnutia ochrany integrity žalobcu. Ďalej z vyjadrenia žalobcu nevyplýva, žeby žalovaný kontaktoval žalobcu písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami, a preto súd považoval v tomto rozsahu nariadenie neodkladného opatrenia za nedôvodné, keďže nebolo naplnená požiadavka opodstatnenosti a efektívnosti.

Na základe vyššie uvedeného dospel súd k záveru, že v danej veci sú splnené zákonné predpoklady na nariadenie neodkladného opatrenia a nariadil neodkladné opatrenie podľa § 325 ods. 2 písm. h) CSP a v prevyšujúcej časti návrh zamietol, to všetko tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Napokon súd neuložil žalobcovi povinnosť podať žalobu vo veci samej podľa § 336 ods. 1 CSP, pretože dospel k záveru, že nariadeným neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami. Zároveň poskytol žalovanému zákonné poučenie v rozsahu podľa § 337 ods. 1 CSP o možnosti podať žalobu voči žalobcovi vo veci samej pre prípad, ak by mu výkonom nariadeného neodkladného opatrenia bola spôsobená škoda, prípadne iná ujma, pričom žaloba sa môže týkať nároku žalovaného na navrátenie do pôvodného stavu (t. j. o zrušenie zákazu približenia).

O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, a to v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí a podľa zásady úspechu v spore. Žalobca mal v spore plný úspech, a preto má žalobca vo vzťahu k žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktorý mu súd priznal, tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník postupom podľa § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozsudku. Pri určení úspechu v spore súd vychádzal z osobitosti konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a osobitosti uplatnených nárokov, a to nárokov na zdržanie sa určitého konania v súvislosti s ochranou integrity ohrozenej osoby podľa § 325 ods. 2 písm. f), g) a h) CSP. Samotný dôvod uplatnených nárokov bol dôvodný a opodstatnený (ohrozená integrita žalobcu), a teda žalobca sa musel svojej ochrany domáhať na súde, avšak súd na splnenie účelu považoval za postačujúce vyhovieť len jednému z nárokov (podľa § 325 ods. 2 písm. h) CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Prešov.

V odvolaní sa v zmysle § 363 CSP popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolanie

treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné jeho doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.